

عوامل خطر کاهش تراکم استخوان در زنان یائسه

نوشین بیات^۱ MD، زهرا حاجی امینی^{*} MSc، غلام حسین علیشیری^۱ MD، مهدی پایدار^۱ MD، عباس عبادی^۲ PhD،
اکرم پرنده^۳ MSc، سیما نوحی^۴ MD

^{*}مرکز تحقیقات علوم رفتاری و دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی بقیه...، تهران، ایران
^۱گروه روماتولوژی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه...، تهران، ایران
^۲دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی بقیه...، تهران، ایران
^۳مرکز تحقیقات آسیب‌های شیمیایی، پژوهشگاه علوم پزشکی بقیه...، تهران، ایران
^۴گروه روان‌پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه...، تهران، ایران

چکیده

اهداف: استئوپروز شایع‌ترین بیماری متابولیک استخوان است که به‌صورت کاهش توده استخوانی تعریف می‌شود. این بیماری با تغییر و تخریب ساختار اسکلتی و افزایش احتمال خطر شکستگی شناخته می‌شود. این مطالعه به‌منظور بررسی عوامل خطر کاهش تراکم استخوان در زنان یائسه انجام شد.

روش‌ها: در مطالعه‌ای توصیفی-مقطعی، ۶۴۴ زن یائسه خانواده‌های نظامی مراجعه‌کننده به مرکز سنجش تراکم استخوان یکی از بیمارستان‌های شهر تهران مورد بررسی قرار گرفتند. براساس نتایج سنجش تراکم استخوان، افراد به دو گروه کاهش تراکم استخوان (مورد) و تراکم استخوان طبیعی (شاهد) تقسیم شدند. اطلاعات مربوط به عوامل خطر ساز کاهش تراکم استخوان با پرسش‌نامه استاندارد کانادایی استئوپروز جمع‌آوری شد و با آزمون‌های مجذور کای و T مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: میزان استئوپروز در ستون فقرات ۸/۹٪ و میزان استئوپنی در این نواحی ۵۳/۴٪ به‌دست آمد. از بین عوامل خطر ساز در کمبود مصرف کلسیم، عدم تحمل لاکتوز، سابقه مصرف داروهای کورتیکواستروئید، متوتروکسات، ضد تشنج، بیماری‌های آرتریت روماتوئید، پرکاری تیروئید، تالاسمی مینور و وزن زیر ۵۸ کیلوگرم بین دو گروه مورد و شاهد اختلاف معنی‌داری وجود داشت.

نتیجه‌گیری: عواملی چون رژیم غذایی و کمبود مصرف محصولات لبنی، عوامل دارویی از جمله کورتون و متوتروکسات و بیماری‌های روماتولوژیک یا غددی از عوامل مهم و موثر کاهش تراکم استخوان در زنان یائسه هستند.

کلیدواژه‌ها: تراکم استخوان، استئوپروز، استئوپنی، زنان یائسه، عوامل خطر

Risk factors of low bone mineral density in premenopausal women

Bayat N.¹ MD, Hajiamini Z.^{*} MSc, Alishiri Gh. H.¹ MD, Paydar M.¹ MD, Ebadi A.² PhD,
Parandeh A.³ MSc, Nuhi S.⁴ MD

^{*}“Behavioral Sciences Research Center” and “Faculty of Nursing”,
Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran

¹Department of Romatology, Faculty of Medicine, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran

²Faculty of Nursing, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran

³Chemical Trauma Research Center, Baqiyatallah Institute of Medical Sciences, Tehran, Iran

⁴Department of Psychiatrics, Faculty of Medicine, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Abstract

Aims: Osteoporosis is the most common metabolic bone disease, which is defined as a decrease in bone mass. This disease is known with the change and destruction or reduction of skeletal structure and increased risk of fracture. This study was conducted to investigate the risk factors in decreasing bone density in premenopausal women.

Methods: In a descriptive cross-sectional study, 644 premenopausal women of military families who were referred to bone densitometry center of a hospital in Tehran participated in the research. Then, based on bone densitometry results the participants were divided into two groups: bone density loss 9 case groups) and normal bone density (control group). The information associated with risk factors of bone density loss were collected by osteoporosis Canadian standard questionnaire and was analyzed with chi square test and T-test.

Results: Amount of spinal osteoporosis was 8.9% and the rate of osteopenia in these areas was 53.4%. There was significant difference between the case and control groups among the risk factors in calcium deficiency, lactose intolerance, history of corticosteroid drugs, methotrexate, anticonvulsants, disease of rheumatoid arthritis, hyperthyroidism, thalassemia minor and lower than 58kg weight.

Conclusion: The factors such as diet and the lack of consumption of dairy products, pharmaceutical parameters including corticosteroids and Methotrexate and glandular or rheumatologic diseases are among the important and effective factors in reduction of bone density in postmenopausal women.

Keywords: Bone Density, Osteoporosis, Osteopenia, Postmenopausal Women, Risk Factors